

לצד זה וזה לצד זה. זה דומה לצד שלו. וזה דומה לצד שלו. מצד של קין כל המדורים של צד של המינים הרעים ורוחות ושרים וכשפים באים, ומצד של הכל של רחמים יותר ולא בשלמות. יין טוב ביין רע. ולא נתקן עמו עד שבא שת והתייחסו ממנו כל אותם דורות של צדיקי עולם, וכו' נשתל העולם. ומקין באו כל אותם חצופים ורשעים ורשעי העולם.

אמר רבי אלעזר, בשעה שחטא קין, היה פוחד, בגלל שראה לפניו מיני מחנות מזינים וכאים להרג אותו. וכשחזר בתשובה, מה אמר? הן גרשת אתי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר. מה זה ומפניך אסתר? אלא אהיה נסתר מהבנין שלי. רבי אבא אמר, כמו שנאמר (תהלים כב) ולא הסתיר פניו ממנו. (שמות א) ויסתר משה פניו. ועל זה ומפניך אסתר, מאותם הפנים שלך אהיה נסתר שלא ישגיחו בי. ועל זה והיה כל מצאי יהרגני.

וישם ה' לקין אות לבלתי וגו'. מה זה אות? אות אחת מעשרים ושנים אותיות התורה נתן עליו להגן עליו. אמר רבי יהודה, מה זה שכתוב ויהי בהיותם בשדה, מה זה בשדה? זו האשה. ועל זה קם והרג אותו. שהרי מצד זה ירש להרג מצד של סמא"ל שגרם מות לכל העולם. וקנא קין בהכל על הנקבה שלו. רבי חייא אמר, הרי ראינו שכתוב ויחר לקין מאד ויפלו פניו, על שלא התקבל קרבנו. אמר לו, כף הוא, והכל היה לנגדו.

ואמר רבי יהודה, מה זה שכתוב הלא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבץ? אלא כף אמר, הלא אם

ודא דמי לסטרוי. מסטרא דקין כל מדורין דסטרא דזינין בישין ורוחין ושרין וחרשין אתיין. מסטרא דהכל סטרא דרחמי יתיר ולא בשלימו. חמר טב בחמר ביש. ולא אתתקן בהדיה עד דאתא שת ואתייחסו מגיה כל אנון דרין דזכאי עלמא וביה אשתיל עלמא. ומקין אתיין כל אנון חציפין ורשעים וחיבי עלמא.

אמר רבי אלעזר בשעתא דחב קין הוה מסתפי. בגין דחמא קמיה זיני משריין מזינין ואתיין לקטלא ליה. וכד אהדר בתשובה מאי קאמר הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר. מאי מפניך אסתר. אלא אהא סתיר מבניינא דילי. רבי אבא אמר כמה דאת אמר, (תהלים כב) ולא הסתיר פניו ממנו (שמות א) ויסתר משה פניו. ועל דא ומפניך אסתר מאנון פנים דילך אהא נסתר דלא ישגחון בי. ועל דא והיה כל מוצאי יהרגני:

וישם ה' לקין אות לבלתי וגו'. מאי אות. אות אחד מעשרין ותרין אתוון דאורייתא יחב עליה לאגנא עליה. אמר רבי יהודה מאי דכתיב ויהי בהיותם בשדה. מאי בשדה. דא אתתא. ועל דא קם וקטיל ליה. דהא מסטרא דא ירית לקטלא מסטרא דסמא"ל דגרים מותא לכל עלמא. וקני קין להכל על נוקביה. רבי חייא אמר הא חזינן דכתיב ויחר לקין מאד ויפלו פניו על דלא אתקביל קרבניה. אמר ליה הכי הוא וכלא הוה לקבליה.

ואמר רבי יהודה מאי דכתיב הלא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רובץ. אלא הכי קאמר הלא אם תיטיב